కథానిక

చిన్నముల్లు-పెద్దముల్లు

శ్రీ యం. గున్నేశ్వరరావు

అలా యిప్పటికి కొన్నిరోజులనుండి జరుగుతోంది. ప్రతిమారు ఆనాలుగుకళ్ళూ కలుసుకున్నాయంటే, ఆనాడు ఓ నవకాళీ యుద్ధంతం ఆ యింట్లో జరుగబోతుం దన్నమాటే! ఎంత ప్రయత్నించినా ఆయిరువురిమధ్యా సంధి పొసగే మార్గం కనబడలేదు. శకుంతలమాత్రం ఎన్నాళ్లని ఓర్పు వహిస్తుంది. ఎంత ఆడజన్మఅయినా, దేనికయినా ఒక అంతూ, దరీ వుండాలి.

ప్రతి ఉదయం బాధితహృదయాలతో, సడలిన నరాలతో లేచేవారు. ఎందుకో? ఎవరికి తెలుసు...ఎవరు చెప్పగలరు! చివరకు ఏ ఒక్క సామాన్య విషయం మీదకూడా ఆ భార్యాభర్త లిరువురు ఐక్యతకు వచ్చింది కనబడదు.

ఆమె "యీ వేళ ఎంత వేడిగా వుంది" అని ఫాన్ వేసుకుందా—శంకరం "ఆ! చక్కటి చల్లటి గాలి వీస్తోంటే!" అంటూ గదిలో తిరిగే ఎలక్ట్రిక్ ఫాన్ స్విచ్ ఆఫ్ చేస్తాడు.

ఏ ఉదయాన్నో "ఇదిగో! కాఫీ కాస్తావా యీ పూట" అని అత నంటే-

శకుంతల "ఛా! కాఫీకంటె యీ శీతాకాలం "టీ"యే బాగుంటుంది" అంటుంది.

శంకరం ముచ్చటపడి ఏ ఆదివారమైనా "మెరీనా బీచ్‌కి పోదాం వస్తావా!" అంటే ఆమె వంటింటి పనులలో నిమగ్నురా లవుతుంది.

ఒకరిని మించిన దొకరి పట్టుదల. ఒకరు ఉత్తరధృవం - మరొకరు దక్షిణధృవం. ఇక యీ విభిన్న ప్రకృతులకు కలయిక ఎక్కడిది? ఇరువురలో ఏ ఒకరు మరొకరి కోరిక నిరాకరించినా ఒకవారం దినాలు ఆ యింటిలో పొగ రాజుతూనే వుంటుంది. అతను షికారుకు పోదాం రమ్మన్నప్పుడు యీమె రాకపోయిందా - మరొకమారు ఆమె రమ్మన్నప్పుడు శంకరం ససేమిరా అని కుర్చీలో కూర్చుని సిగరెట్ల పొగలు వదులుతూ కదలక మెదలక బ్రిటనులో బొగ్గువేసుకొనే "ఎక్స్-బి" ("X-B") యింజను జ్ఞప్తికి తెస్తాడు. ఆ సమయంలో "యీ మనిషి నేమి చెయ్యాలి" అన్నంత పట్టరానికోపం వస్తుంది శకుంతలకు. ఒకసారి యిద్దరూ కొట్టుకుంటారా అనిపిస్తుంది. చివరికి ఓనాడు అంత పనీ జరిగింది. కోపం వచ్చిన శంకరం చేతిలోవున్న చంచా శకుంతలముఖంపై విసరడంతో ఆమె నుదుటిమీద గట్టి దెబ్బ తగిలి పెద్ద బొప్పి కట్టడంకూడా అయింది.

ఇంత జరిగినా పరిస్థితులు ఎప్పటిలా వుండటమే ఆశ్చర్యకరమైన విషయం.

ఆనాటి శంకరంచేష్టకు ఆ రాత్రి అంతా శకుంతలమనస్సు కష్టపడింది. శంకరంమాత్రం ఏమీ జరుగనట్టే నిశ్చింతతో నిదురబోయాడు. ఇలా జరిగినప్పుడల్లా మనశ్శాంతికి శంకరం ఏ స్నేహితుని యింటికో పోవడం, మళ్లీ అంతా మరచిపోయి కొంతసేపటికి మామూలు మనిషిలా వస్తూ వుండటం...... లేదా - ఏ "సెక్స్టన్ బ్లేక్" (Setxion Blake) నవలో చదువుతూ సిగరెట్ల నిషాలో సేద దేరుతూ వుంటే - శకుంతల అప్పటికి జరిగిన సంఘటన మరచిపోవడానికని ఏ లేసు కుట్టుపనిలోనో లీనమవడం జరుగుతో వుంటుంది.

ఈ నిత్యసంఘటనల మధ్య ఒక్కొక్కమారు ఏకాంతంగా, కూర్చున్నప్పుడు శకుంతల తన గత జీవిత పుటల నెమరుకు తెచ్చుకుంటూ వుంటుంది. కోరి, ప్రేమించి పెండ్లిచేసుకున్నందుకు యిదేనా వివాహపు జీవితం? ఇటువంటి మనిషినేనా తాను అంతగా ప్రేమించింది - ఆ రోజులలో తనంటె అంతగా "తహ-తహ" లాడి నదీ మనిషేనా? ఆ వ్యక్తేనా యీ శంకరం?

ఆ రాత్రి అలా ఎంతసేపని యీ విషయంపై చర్చించి విసుగుచెందిందో, తుదినిర్ణయంగా కన్నవారింటికి పో నిశ్చయించింది. "దినదిన గండం, నెయ్యేళ్లు ఆయుస్సు" అన్నట్లు సామరస్యతలేని యీ సంసారం యీవిధంగా యింకా కొనసాగించుటలో ప్రయోజనం?

కాపరానికి వచ్చిన క్రొత్తలో సంతోష, సంభ్రమాల మధ్య తాను - ఆనందంతో ఆతురతతో తనదరి ఎప్పుడు జేరుతుందా అని నిరీక్షించే అతని కౌగిట జేరిన ఆ జరిగిన రోజులే మంచివేమో! అదీ నిజమే! ఇరువురు విడువక ఎప్పుడూ కలిసివుంటే వివాహజీవితంలో ఆ నూతన ప్రణయమాధుర్యం మాత్రం ఎన్నాళ్లు వుంటుంది? గడచిన యీ మూడేళ్ల తమ దాంపత్య జీవితంలో ఒకరి నొకరు విడచి ఒక్కనాడైనా వున్నారా? ఇన్నాళ్లూ ఏ సెలవులకో ఏడాదికోమారు, అత్తవారింటికో సారి, తనపుట్టింటికోసారి భర్తతో వెళ్లడం, తిరిగి అతనివెంటనే రావడం జరిగింది. ఎప్పుడైనా తన తల్లి తాను పుట్టింట నాలుగురోజులుండి వస్తుందంటే శంకరం "అమ్మో! శకుంతలనా!" అని తన ఎడబాటు సహించలేకపోవటం చూసిన తనవారు, తనభర్తకు తనపై ఎంత ప్రేమో అనుకున్నప్పుడు తా నెంత గర్వించేది. ఆరోజులలో తనభర్తప్రేమకు తానే ఆశ్చర్యపడేది. కాని - యిప్పుడో! అది పగలు - యిది రాత్రివలె ఆ నటనంతా ప్రేమ అనే స్వలాభకాంక్ష అని స్పష్టంగా తెలుస్తూలేదూ! భత్యం లేని బానిసవృత్తి అంతా చేసేది గనుక భార్య అంటే ఆ రోజులలో కొంగుపట్టుకొని వ్రేలాడేవాడు. పెళ్లాం, భార్య, అర్ధాంగి - అనే యీ వివిధ విపరీతమాటలకు అర్థమేమిటో శకుంతలకు యిప్పుడు తెలియవచ్చింది. దినమంతా జీతం, భత్యంలేని పతిసేవలో మునిగితేలే, నోరులేని మూగబానిసేగా! ఇంతకు పదిరెట్లు ఖర్చుపెట్టినా యిటువంటి నోరులేని సంఘముద్రగల మరొక జీవి లభించదూ! అతనైనా యింతవరకు యీవిషయం గ్రహించకపోతే, తానైనా యిప్పటికి తెలుసుకుంది; మంచిదికాదూ! అలా ఆరాత్రి టంతవరకు ఆలోచించినా, చివరకు ఏమైనాసరే మరునాడు తన కన్నవారి ఇంటికి పోవడంతప్ప వేరే మార్గం గోచరించలా! ఆ నిశ్చయం తోనే "రేపు వెళ్లాలి - ఏమైనాసరే వెళ్లి తీరాలి" అనుకుంటూనే నిదురబోయింది.

ఆ ఉదయం శకుంతల కొంచెము ఆలస్యముగానే లేచిందని చెప్పవచ్చు. శంకరం మాత్రం అప్పటికప్పుడే అద్దంలో వివిధ ముఖభంగిమలతో గడ్డానికి నగిషీ చేస్తున్నాడు. తనపని కానిస్తూనే శకుంతల అప్పుడే లేవడం గమనించిన శంకరం "ఓయి భగవంతుడా! ఎనిమిది గంటలకు లేచే యిల్లాలి యింట్లోనా నన్ను సంసారం చేయమన్నావ్" అన్నాడు ఎత్తిపొడుపుగా. ఇదే మరోనాడైతే శకుంతల మాటకు మాట వెంటనే జవాబు యిచ్చిఉండేది. ఎందుకు? ఆ రోజు ముగియకుండానే తాను వెళ్లిపోబోతోందిగా! కడపటి రోజున ఏమైనా, ఏమన్నాసరే అన్నీ సహించ దలచింది. ఈ ఒక్క రోజు తన శత్రువుని ఓర్పుతో క్షమించి, తనదారిన తాను మంచిగా వెళ్లుతుంది. ఆ సమయంలో, అంతలో ఆమె కంఠ ఓర్పు, దయార్ద్రత, నెమ్మది, నమ్రత -ఆ మార్పు, ఎందుకు వచ్చిందో శకుంతలకే తెలియలేదు. "మాటకు మాట తెగులు-నీటికి నాచు తెగులు" అని తలచి వ్రేలాడే పమిటికొంగు సవరించుకుంటూ శకుంతల గదినుండి బయటకు వెళ్లింది. తన మాటకు శకుంతల ఏదో చేయబోతుందని తలచిన శంకరం ఆమె నిర్లక్ష్యతతో తనుగాదన్నట్లు అక్కడనుండి వెళ్ళడంతో నిర్విణ్ణుడయ్యాడు.

ఏవిధంగా శకుంతలను ఏడిపించటం అనే వుద్దేశ్యంతో భోజనందగ్గర కూర్చున్న శంకరం "ఛా! ఏమిటి యీగ్లాసు నీళ్లు - రామ - రామ నలకలు - నానాచెత్తానూ" అంటూ పరిశుభ్రంగా వున్న గ్లాసునీళ్లు ప్రక్కకు నెట్టివేశాడు. అందుకు శకుంతల బదులు పలుకలేదు సరిగదా, ఆస్థానే మరొక గ్లాసునీళ్ళు వుంచింది. అంతా ఎంత పరిశుభ్రంగా వుండాలో అంతలోను అమర్చబడివున్నాయి. పరిశుద్ధముగా తయారుచేయబడ్డాయి. అయినా "శంక లేనమ్మ డొంక పట్టుకు ఏడ్చింది" అని, శంకరం అన్నం తిన్నంతసేపు ఏదో సణుగుతూనే వున్నాడు. దేనికీ శకుంతల మాట్లాడలేదు. చివరకు జ్ఞాపకం వచ్చినట్లుంది "తగుదునమ్మా అని ఆడది ఎనిమిది గంటలకు లేస్తే ఎల్లా వుంటుంది" అన్నాడు కూడా మరొకసారి ఎత్తిపొడుస్తూ. అందుకు తనను కాదన్నట్లు వూరుకుంది శకుంతల. ఇక కొన్ని గంటలలో తాను ఏలాగూ వెళ్ళిపోతుందిగా - ఎందుకీ రచ్చ!

శంకరానికి శకుంతలలో యీ తలవని తలంపు మార్పు చూస్తే ఆశ్చర్యంవేసింది. ఇంతకంటె ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఒకటి ఎదురైంది, అతను ఆఫీసునుండి సాయంత్రం యింటికి వచ్చేసరికి. ప్రయాణానికి సంసిద్ధము చేయబడిన ఓ బెడ్డింగు, పెట్టె, హాలులో వున్నాయి. నిలువుటద్దంలో తల దువ్వుకుంటున్న శకుంతల వెనుకనుండి శంకరం వచ్చిన జాడ తెలుసుకుని వంటయింటిలోనికి వెళ్లింది.

"ఏమిటివి సామానులు?" శంకరం టీ కప్పు చేతితో పుచ్చుకొని.

"నావే!" ముక్తసరిగా - మురిపెంగా - శకుంతల.

"నీవంటే?"

"నే గుంటూరు వెళ్లుతున్నా."

"ఓ! నువ్వా!"

"అవును - నేనే!"

"వీలులేదు."

"చూద్దాం!"

"నీ చూద్దాం! వెళ్లుతాం! అవేమీ యిక్కడ పనిచేయవు. నీవువెళ్లడానికి వీలులేదు-తెలుసా?" శంకరం కోపంతో—

"శాంతంగా ముందు టీ తీసుకోండి. భార్యగా మీకు ఎల్లాగూ బానిసను కాదూ! మరి యజమాని మాటకు బానిస "జో - హుకుం" అనవలసిందేగా!"

"జో - హుకుం. లేదు - ఛీ! హా! కాదు, యిక్కడ విషయం." శంకరం అతికోపంతో- "నిన్ను వుండమని నిర్బంధిస్తున్నానని తలుస్తే యిక్కడ నీవు వుండనక్కర్లేదు. అలా చేయడానికి నీ వేమీ నా బానిసవూ కాదు.

శంకరం పై మాటలకు శకుంతల ఏమీ బదులు పలుకలేదు.

కొంతసేపటి తరువాత మళ్లీ శంకరం "తప్పక యీ రాత్రే వెళ్లాలా?"

"అవును."

"ఈమాట ముందే చెప్పివుంటే యీరాద్ధాంత సిద్ధాంతం, యింతసేపు యీ మహాభారత యుద్ధం అవసరం లేకపోయేదిగా?"

"ఎవరైనా ఒక ఆడది తన పుట్టిల్లు చూడబోవడానికి వెళ్లే ముందు యింత రచ్చ జరుగుతుందని నే ఊహించలేదు...నే వెళ్లితే మాత్రం మీ కేం? మీ అభిరుచులన్నీ తెలిసిన రంగడు ఉన్నాడుగా!"

ఆవలిస్తూ నిర్లక్ష్యంగా శకుంతల లేచి "వేళ అవవస్తోంది. నేను మిగిలిన సామానులు సర్దుకోవాలి."

"అయితే నీవు తప్పక వెళ్లా లన్నమాట."

"అంతే మరి."

"ఇక నీకు యిక్కడ వుండే ఉద్దేశ్యం లేదనుకుంటా."

"నా అవసరం యిక్కడ వుం దనుకోను."

"సరే! అయితే - ఫో!" చేతిలో కప్పు అక్కడ పడేసి, కూర్చున్న కుర్చీ పడుతుందేమో అన్నట్లు చివాలున లేచాడు-బయటపో నుద్యుక్తుడవుతూ.

ఎదుట జరిగే విచిత్రసంఘటన చూస్తున్నకొలదీ శకుంతలకు నవ్వు వస్తోంది. త్వరగా తల దువ్వుకొని, ప్రయాణానికి సిద్ధమయింది. ట్రైన్ బండికి యింకొక గంట వుందని గోడగడియారం చెపుతోంది.

కోపంతో ఎక్కడికో పోయివుంటా డనుకున్న శంకరం ప్రక్కగదిలో కిటికీచెంత నిలబడి శూన్యాకాశంలోకి చూస్తూ వుండటం చూసింది. మెల్లిగా అతనిని సమీపించి వెనుకనుండి—

"నే వెళ్లుతున్నా!"

శంకరం స్తబ్ధుడై నిలబడివున్నాడు.

"వింటున్నారా! నే వెళ్లుతున్నా"

దీనికి బదులు పలుకలేదు.

మూడోసారిగ "నే వెళ్లుతున్నా! కొంచెం ముందు బయలుదేరుతే మంచిదిగా బస్ మీద స్టేషన్‌కు వెళ్ళవచ్చు. రంగడు నాతో వస్తున్నాడు. నే తీసుకపోను - మరేం భయపడకండి, రైలు ఎక్కడంతో నే వాడిని వదలివేస్తా; ఏం?" అంటూ శకుంతల ఓ అడుగు ముందుకు వేసిందో, లేదో అతని గుండె గతుక్కుమంది. ఆమె అడుగు సవ్వడి దూరమైన కొలదీ శంకరం శరీరంలోని నవనాడులు పట్లు విడినట్లయింది. ఇక ఒక క్షణమైనా ఆమె లేని ఆయింటిలో నిలువలేక పోయాడు. నిర్లిప్తహృదయంతో పార్కు చేరాడు. ఎక్కడకు వెళ్లినా వెంటాడుతానన్నట్లు అక్కడా ఛాయావాణిలో "తరిపి వెన్నెలలో చిరునవ్వులేలా......జానకిలేనియీ సౌందర్య శోభా..యీ పాడులోక మీ బ్రతుకు నా కేలా" అనే వందేమాతరంలోని రఘు విరహగీతికావిలాపం శంకరంవిలాపాన్ని యినుమడింప జేసింది.

"ఏం? శంకరం......నిన్నే?"

"ఎవ్వరు?"

"తెలుసుకోలేవు...ఇన్నాళ్లూ నీ బొందెతో స్నేహంచేస్తూ నిన్ను అంటిపెట్టుకున్న నీ ఆత్మను నీవే గుర్తించలేని పరిస్థితిలో వున్నావా?"

"ఆ! నా...ఆ...ఆత్మ!"

"అవును."

"అయితే ఏమి చేయమంటావ్"

"వెఱ్ఱివాడా! యీ క్షణంలోకూడా ఏమి చేయమంటావని నన్ను సలహా అడుగుతావా? నీవు చేసింది ఘన కార్యం అని ఉబలాట పడుతున్నావా? వేసిన తప్పటడుగు సరిదిద్దుకోలేక మానసికాందోళనతో ముందు వెనుక లూగిసలాడుతున్నావు కాదూ!"

"నే నేం తప్పు చేశాను?—ఎవరి విషయంలో?"

"ఎవరా! నీభార్య...శకుంతలను..."

"ఆ విభిన్న మనఃప్రవృత్తికి నేనేమిచేయను?"

"ఆమె ఆ పరిస్థితికి రావడానికి నీవేగా కారణం? మగవాడ వనే గర్వంతో స్త్రీని ఎంతవరకు నీ ఆటబొమ్మగా ఉపయోగించదలచావు? ఏస్త్రీ అయినా తన భర్తను సంతోషపరుచుటకు ప్రయత్నించుటలో ఒక పరిమితి వుందని గ్రహించాలి? మానవజీవితమే విచిత్రమైనది. అందులో సంసారజీవితంలో భార్యాభర్తలిద్దరు గడియారంలోనిచిన్నముల్లు, పెద్దముల్లు అనుకో. గడియారం సరియైన స్థితిలో వుండి, యీ

(21 వ పేజి చూడుడు)

తాజ్ మహల్ బీడీలు

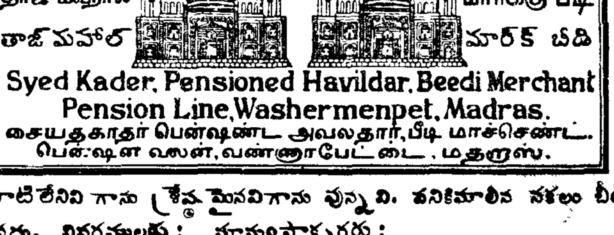

No. 1, Strong Jadi Beedi

ఇంకను సాటిలేనివిగాను శ్రేష్ఠమైనవిగాను వున్నవి. తనికీమాలిన నకిలీ బీడీలకు మోసపోవద్దు. వివరములకు: మాన్యుఫాక్చరర్లు:

మెసర్సు సయ్యద్ ఖాదర్,

వాషర్ మన్ పేట, : : మద్రాసు 21

చిన్న ముల్లు - పెద్ద ముల్లు

(11-వ పేజీ తరువాయి)

కండువుకు లేకపోతే గృహస్థులు లేని గృహం మాదిరే అవుతుంది గడియారంవుండి, యిందులో ఏ ముల్లు లేకపోయినా వెలితిగానే కన్పిస్తుంది చిన్నముల్లు తాను గంటలు చూపుతానని తనే ముఖ్య మనుకున్నా, పెద్దముల్లు చిన్న ముల్లుకంటె పెద్దదని, దీనికంటె వడిగా తిరుగుతానని, సర్వస్వం తనమీదనే ఆధారపడివుందని గర్వించినా ప్రయోజనంలేదు కాలగతిలో ఒకరికంటె మరొకరు వెనక ముందు నడచినా 12 గంటలకు కలియవలసిందేగా! ఇది గడియార నిర్మాత నిర్మాణసూత్రం సంసారజీవితమూ అంతే ఇంటికి కళ తెచ్చే గృహలక్ష్మి లేకపోయినా, కుటుంబానికి పుష్టినిచ్చే పురుషుడు లేకపోయినా ఆ గృహస్థజీవితం వెలితిగానే వుంటుంది ఏ లోటుపాటు వచ్చినా, భార్యాభర్తలు సరిదిద్దుకుంటూ, ఒకరి మనస్సు మరొకరు అరంచేసుకొని సమిష్టిగా బ్రతికినన్నాళ్లూ జీవితం గడుపక తప్పదు నిత్యజీవితంలో యిరువురి మధ్య అన్యోన్యసహాయం, సుఖానుభూతి, ఏదో సమయంలో తప్పదు యిందులో ఏది లోటు వచ్చినా యీ మానవగడియారం 'టిక్'న ఆగిపోతుంది ఇకనైనా గతించినదానికి వగవక సంసారంలో శకుంతలకు ఆమె వెనకటి స్థానం ఆమెకు యివ్వు యింకా ఆలోచిస్తావేం!" లే!" అని ఆత్మప్రబోధ

ఏమి తోచిందో కూర్చున్నవాడల్లా చివాలున లేచాడు అప్పటికప్పుడే టవరు గడియారంలో బండికి అరగంట వ్యవధి వున్నట్లు చూశాడు గవర్నమెంటు దర్శమా అని "ఎక్స్‌ప్రెస్" బస్‌లో అనుకున్నంత సేపటిలో స్టేషన్ చేరాడు అప్పుడే శకుంతల, పెట్టె, బెడ్డింగు, రంగడు తీసుకురాగా గేటుదాటి ఫ్లాట్‌ఫారం ప్రవేశిస్తోంది కలకత్తా మెయిల్‌కు గార్డు విజిలిస్తున్నాడు

ఓ ప్రక్క శకుంతల వెళ్లుతూందే అన్న ఆతురత, తనకు తానే బ్రతిమాలకమా అనే అభిమానం అక్కడ కూడా ఎంత చెడ్డా మగ పురుషుగా?

అంతలోనే "ఆలోచించడానికి యిది వేళ కాదు శంకరం, వేసిన తప్పటడుగు సరిదిద్దుకో సమయం దాటపెట్టుతే పరితపించేది నీవే!" అని ఆత్మ చేసేది లేక "రంగడూ" అని పిల్చికేక వేశాడు ఎవరా అని ఓ త్తరపోయి వెనుదిరిగి చూశాడు రంగడు చూస్తే శంకరం - తన యజమాని

"అమ్మా! బాబుగారు పరుగెత్తుకు వస్తున్నారు" అనడంతో శకుంతల శంకరాన్ని చూసి తొందరగా గెంతడుగులు ముందుకు వేయసాగింది

అంతలోనే శంకరం సమీపించి "నే పొరపడ్డాను ఊఁ! నే తొందరపడ్డా, శకుంతలా క్షమించవూ!"

"అలా ఆయాసపడుతూ రాకపోతే పాపం! అయినా యిందులో తొందరపడేం దెవ్వరు? నే లేకపోతే స్వేచ్ఛగా!"

"ఇంకా యిక్కడకూడా వేధించాలా! శకుంతలా, యింటికి రావూ?"

"యింటికా? పనికిరానిదాన్ని - నేనా? ఎందుకూ?"

"హుష్! తప్పంతా నాదే! సరేనా?"

"రోగం ముదిరాక ఔషధం ఏం ప్రయోజనం! టిక్కెట్టుకూడా తీసుకోవడమయిందే?"

"వెధవటిక్కెట్టు - అదా మనది కాదంటే టిక్కెట్టుకేం?"

"మళ్లీ మతి చెడుతే 'ఫో' అంటారేమో!"

"ఓ శ్రీమతీ! స్వదేశస్వరాజ్యంతోపాటు నీకూ సంపూర్ణస్వరాజ్యం యిచ్చాం ఇకనుండి నీయిష్టం యీ మగరాజు కిరీటంలేని మహారాజు అనుకో సరేనా?"

"అలా దారికి రండి!"

"కాలమహిమ—ఏం చెయ్యాలి?"

కాశ్మీర్
అన్నిదగ్గులకు అమోఘమైనది
గిరిజా & కో., రాజమండ్రి

చిత్రకళాప్రదర్శనము - సమీక్ష

(17-వ పేజీ తరువాయి)

కూడదు ఏసంప్రదాయమునైనా తెలిసి వాడటం మంచిది

ఒకదేశములో పుట్టిపెరిగి ఉచ్ఛదశకు వచ్చిన లలితకళలు ఆదేశప్రజల అభిరుచులు - అలవాటులు - ఇష్టాయిష్టములు, వాళ్ల నాగరికత - ఇన్నింటిని మించిన ఒక గొప్ప సత్యమును చాటుతూ ఉంటాయి ఆదేశం ప్రజలకు అవి నిధులు వంటివి పూర్వచిత్రకళలో ఏఏరచనా మార్గములు చిత్రకారులు ఇచ్చిన దివ్య సందేశములను సూటిగా - సులభంగా ప్రజలకు సుబోధకము చేస్తూవచ్చాయో - ఆ రచనామార్గములనండి - సాంకేతికములనండి - సాంప్రదాయములనండి - ఏమన్నా అవి చెప్పినంత సన్నిహితంగా భావములను అన్యసంప్రదాయములు చెప్పలేవు సంప్రదాయంలో అలవాటును కూడా దాటిన - ఆత్మానుభవము - తీపి ఉన్నాయి ఉదాహరణకు తెనుగుపిల్లలు తల్లులను అమ్మా! అని నోటినిండా పిలవటం మాని - మదర్ అంటే ఎంత తేడా ఉందో - ప్రాక్ ప్రతీచి చిత్రసంప్రదాయములకు అంత తేడా ఉంది రెండూ మాతృపదములే అయినా అనుభూతి వేరైంది జాతీయ చిత్రరచనామార్గములలో పోవటము భావాన్ని సూటిగా చెప్పటము చిత్రకళలో పాశ్చాత్య వ్యామోహితులు నా కళ్లకు మూగివాళ్లలాగే అవుపడుతారు పూర్వచిత్రసంప్రదాయములను వినియమము చేసుకోవటము అంటే వెనక్కు పోవటము కాదు అల్లా భావిస్తూన్న చిత్రకారులు కూడా ఉన్నారు అది పొరబాటని మనవి చేస్తున్నాను

మహాత్ముని జీవితము - సందేశములు చిత్రించిన బొమ్మల్లో ఎల్ మునిస్వామి, కె శ్రీనివాసులు, రామగోపాల్ రావుగారల చిత్రాలు బాగున్నాయి కాని నేటి చిత్రకళా ప్రదర్శనములో పెట్టిన బాపూజీ సందేశ చిత్రములన్నీ ఛాయాచిత్రములకు నకళ్లు ఆయన సత్యంలో దృఢవ్రతుడు అహింసాధర్మమూర్తి నిత్య వ్రతోపవాసములతో కృశించిన శరీరము ఆయన నడిపిన అసహాయోద్యమము దండిసత్యాగ్రహములతో విశ్వమంతా లోగొనిన వామనమూర్తి ఆయన జీవితంలో ఎన్ని గొప్ప భావములో ఉన్నాయి చిత్రకారులు ఆయన జీవితాన్ని వేళయాలకు స్వతంత్రమైన అంగభంగిమములు కల్పించి, పూర్వము బుద్ధుణ్ణి శిల్పించి, చిత్రించినట్లు దివ్యరూపాన్ని సృష్టించగలగాలి ఆయన ఛాయాచిత్రములనే యథాతథంగా అనుకరించి, చిత్రించిన చిత్రాలలో ఏవిధమైన క్రొత్తదనమూ లేదు పత్రికలలో ఛాయాచిత్రములకు సంపాదకులు పెట్టిన చక్కని పేర్లనే వాళ్లు పెట్టారు అనువాదము, అనుకరణతప్ప ఈ చిత్రాలలో చైతన్యాత్మకమైన సృష్టి మృగ్యము మహాత్ముని చిత్రముకాని - శిల్పముకాని ఆయన ఆత్మ ప్రతిబింబించేదిగా ఉండాలి, ఈ సందర్భములో జేకబు ఈప్స్టీన్ ఇంగ్లండులో తయారుచేసిన పండిట్ నెహ్రూ మూర్తి శిల్పము - నందలాల్ బోసుగారి మహాత్ముని దండిసత్యాగ్రహయాత్ర చిత్రము స్మరణకు వస్తున్నాయి నందలాల్ బోసుగారి గాంధిజీచిత్రము ఒక గొప్పసృష్టి చిత్రములో ఒక అడ్డగీతపై చేతికర్రతో మహాత్ముడు వంచిన తలతో ఒక అడుగు వేసి నిలుచున్న జైనమహావీరునివలె ప్రశాంతభావముతో ఉంటాడు వెనకభాగములో చిన్నగళ్లు గీచి ఒక్కొక్కదానిలో ఒక్కొక్క సత్యాగ్రహిని చిత్రించారు పూర్వపు అద్దకములపై చిత్రములను ఇది గుర్తుకు తెస్తోంది ఇట్టి ఓజస్సుతో నిండిన గొప్పచిత్రములు ఇవ్వాలి చిత్రకారులు ఈప్స్టీన్ తయారుచేసిన నెహ్రూశిల్పంలో గొప్ప తార్కికుని తత్వజ్ఞుని-రాజకీయవేత్తను - నాయకుని ఈ గొప్పశిల్పంలో ఒక్కమాటుగా చూస్తాము మొత్తముమీద ఈ ప్రదర్శనంలో ఆ యుష్మంతుడైన మునిస్వామి చిత్రాలు అన్నిటికంటే బాగున్నాయి

ఇంకా ప్రదర్శనములో చక్కని కూర్పు చిత్రాలు (*Pattern Pictures*) ఉన్నాయి పాశ్చాత్య సంప్రదాయములలో చిత్రించినవారిలో కె సి యస్ పణికరు, జి డి పాల్‌రాజు గార లిద్దరు గట్టివాళ్లు

పిల్లల చిత్రములు మరీ బాగున్నాయి వీటిలో మిస్ హోలియరుగారి శిక్షణలో ఆమె విద్యార్థినులు వేసిన బొమ్మలు తమాషాగా ఉన్నాయి ఈమె ఆంగ్లదేశంలో పుట్టిపెరిగి మనదేశము వచ్చి పిల్లల సర్వతోముఖమైన అభివృద్ధికి పాటుపడుతోంది అంటే చిన్నపిల్లల చిత్రకళోద్యమ స్థాపకుడు ప్రొఫెసరు సిజక్ ఈయన తన జీవితము పిల్లల పురోభివృద్ధికి ధారపోసిన మహాతపస్వి ఈయన జర్మనీలో పుట్టాడు బీదపిల్లలను వెంట వేసుకుని, అహోరాత్రములు వాళ్లను పరిశీలిస్తూ, చిత్రకళ నేర్పుతూ నెలలు సంవత్సరములుగా ఆ కృషిలో తన్మయుడైనాడు నేడు ఈయన పరిశోధనలు సర్వత్రా గొప్ప మనస్తత్వశాస్త్రజ్ఞులు ఎంతో మెచ్చుకున్నారు ఆయన మూలసూత్రములను అనేకులు వ్యాఖ్యానించారు నేడది ఒక గొప్ప సిద్ధాంతమైనది ప్రొఫెసర్ సిజక్ మాత్రము హిట్లరు నియంతృత్వంలో స్వేచ్ఛకోసము ఆక్రోశించి, గ్రాసవాసోదైన్యములతో కుంగి, కృశించి, మహాసందేశములను లోకానికిచ్చి మరణించాడు ఈయన కృషి పాశ్చాత్యదేశములంతటా వ్యాపించి మానవజీవితములో పరమోత్కృష్టమయిన పిల్లల బాల్యమును అపురూపముగా కాపాడవలెనని గ్రహించారు ఇందులో ప్రదర్శించిన పిల్లల చిత్రములు పిల్లలు తామే స్వయముగా వేసినవి ఈ పిల్లల చిత్రకళాధ్యాపకుల కందరికు సిజక్ సిద్ధాంతములయందు గౌరవాదరములు మెండు పిల్లలు చక్కని చిత్రములు ప్రదర్శించారు వాళ్ల బొమ్మలలో తప్పులుండటం సహజము అధ్యాపకులు తప్పులు దిద్దటము పిల్లల ఆనందాన్ని భగ్నంచేసి కృత్రిమ రూపాలు వేయించట మని సిజక్ మతము వాళ్ల స్వప్నలోకాలను వాళ్లనే చిత్రించుకోనివ్వాలి వాళ్లే స్వంతంగా చిత్రించటం వలన వాళ్ళ మనస్తత్వాల్లో నిగూఢంగా ఉండే వెలుతురు చూడటానికి భయపడే భావములు అప్రయత్నంగా వాళ్ళ చిన్ని చిత్రాల్లో రూపొందుతాయి ఆవిధంగా శృంఖలముల నుండి అంధకారములో నిండిన మనో హృదయాలు వెలుగుదారిని నడుస్తాయి లేతభావములు రెపరెపలాడుతాయి బోదెలలో నీరు వరిమళ్ళ కెక్కినట్లు, బంగారు పంట పండించినట్లు, ఈ చిన్ని భావప్రపంతము మానవజీవితములో బంగారుకలలుకని నావిపోరులుకావాలి దేశాభ్యుదయానికి తోడ్పడాలి చిన్నపిల్లల ప్రదర్శనములో ఇంత చక్కని బొమ్మలు ప్రదర్శింపచేసి తోడ్పడిన మిస్ హోలియరు వందనీయురాలు పిల్లల బొమ్మల్లో శ్రీపతి బాలచంద్రన్, చిన్నమ్మ వేసిన బొమ్మలు అమోఘంగా ఉన్నాయి ఎన్ సరస్వతి రెడ్డి వేసిన "ప్రాతః కుసుమములు" అన్న బొమ్మ మరీ బాగుంది ఇంకా జ్ఞానోదయ స్కూలు పిల్లలతా చిత్రములు బాగున్నాయి బెట్సి మేబ్యూ వేసిన రూపచిత్రము ప్రౌఢంగా ఉంది మేనకారాణి వేసిన అద్దకం లతలు ముగ్ధ గొలుకుతూ ఉన్నాయి

ఈ ప్రదర్శనములో ముడుంబ నరసింహాచార్యులుగారి నూతన చిత్రములు అనేకులను ఆకర్షించాయి డి రామలింగేశ్వర రావుగారి చిత్రములు స్వతంత్రముగా ఉన్నవి కూచిభొట్ల గోపాలకృష్ణ శర్మగారి దారుచిత్రము ఎంతో బాగున్నాయి

ఇంకా ఆడవాళ్లు వేసిన బొమ్మలుకూడా చాలా ఉన్నాయి వాటిలో కె పద్మాపటేలు, పద్మానటేశన్, కమలా నటేశన్, తులసి, వాసంతి కృష్ణస్వామి, రత్నాల కమలాబాయి, మీరాబాయి, పలకా విజయలక్ష్మి, పాల్‌రాజు సతీమణిగారల చిత్రాలు చూడతగ్గవి వీరిలో పద్మా - కమలా నటేశన్లు, తులసి, వాసంతి కృష్ణస్వామి, పలకా విజయలక్ష్మి, మీరాబాయి గారల చిత్రములు అనుకరణలేకుండా స్వతంత్రంగా ఉన్నాయి

చిత్రకారులు తమ శిష్యులకు బోధించటంలో వాళ్ల వ్యక్తిత్వమును నశింపచేయకూడదు దిద్దుతూ ఉండటం మంచిది కాదు గురువు అవసరమని తోచినపుడు సలహానిస్తూ కరదీపికవలె శిష్యునికి తోడ్పడాలి "చిత్రం వటతరోర్మూలే వృద్ధాః శిష్యాః గురుర్యువా—గురోస్తు మౌనం వ్యాఖ్యానం శిష్యాస్తు ఛిన్నసంశయాః" గురుశిష్యులకు ఇంతకన్న గొప్ప ఆదర్శములేదు లలితకళాశాలలో అధ్యాపకులు ఈ సత్యాన్ని గ్రహించి మెలకువతో మసులుకుంటే శిష్యులకు మహోపకారులౌతారు

ఇంకా ప్రదర్శనములో ఎన్నో రూపచిత్రములు, ప్రకృతిచిత్రములు ఉన్నాయి ఇవి చిత్రించినవారు ఛాయాచిత్రగ్రహణయంత్రము, చిత్రకారుడు ఒకటే అని, నిరూపించినట్లు వేశారు ఛాయాచిత్రగ్రహణయంత్రము నిర్జీవమైనది దానికి స్వతంత్రము లేదు తానుగా అది సృష్టించలేదు దానిని ఉపయోగించేవారి నేర్పుపై దానిఫలితము ఆధారపడిఉంటుంది చిత్రకారుడు సృష్టికర్తవంటివాడు అతని చూపు నిశితమైనది యుగాలు దాటి భూతభవిష్యత్ కాలములను చూడగలడు వర్తమానంలో వేయితంత్రులు విశ్వవిపంచిపై ఆనంద గీతాలు ఆలపించి చిత్రించగలడు సజీవచిత్రకారునికి నిర్జీవఛాయాచిత్ర గ్రహణయంత్రానికి పోలికలేదు కాని చిత్రకారుడు ఆ యంత్రంలా మారిపోవటము హృదయవిదారకమైన దుస్థితి చిత్రకారులు దూరదృష్టి కనబరచాలి ఇతరులు మన్నిం విరిమ్మంచక పూర్వమే మన లోపాలు సవరణచేసుకోవడం మంచిదనే సంకల్పము నన్నీ సమీక్షకు ప్రేరేపించింది జీర్ణం జీర్ణం వాతాపిజీర్ణం అన్నట్లు పచ్చి వెలక్కాయవంటి పాశ్చాత్యచిత్రకళా వ్యామోహం జీర్ణము చేసుకోవాలి నంచున్న పళంగా వెనక్కు పోలేము వెనక్కు పోవటం కాదు మనము చేయవలసిన పని, ముందుకే సాగిపోతూ సింహావలోకనము చేయటం అవసరమని మా చిత్రకారమిత్రులకు చేమోడ్పుతో విన్నవిస్తున్నాను మొత్తంమీద ప్రదర్శనము చాలా బాగుంది మరి దీనితోనే సంతృప్తిపడి ఊరుకోకూడదుకదా! కనక మనలోమనం హెచ్చరించుకొని ప్రజలకు మన నిజస్థితి తెలపడం ధర్మము